

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

OTRDIEN,
1992. gada
11. februārī

Nr.10 (6278)

Mazumtirdzniecības
cena 80 kapeikas

Rajona pašvaldības reorganizācijas komisija

aicina rajona iedzīvotājus rakstiski darīt zināmu savu viedokli par jaunveidojamās rajona valdes sastāvu. Lūdzam priekšlikumus iesniegt vai zvanīt jebkuram no komisijas locekļiem (vēlams dienā, jo pārsvarā norādīti deputātu dienesta telefona numuri un darba vietu adreses). LR AP likumā par rajona pašvaldību paredzēts, ka valdes sastāvā ietilpst aptuveni divas trešdaļas deputātu un viena trešdaļa nedeputātu. Tāpēc rajona vadības sastāvam lūdzam ieteikt kā pašreizējos rajona TDP deputātus, tā rajona iedzīvotājus, kas nav deputāti. Aicinām ikvienu mūsu vēlētāju uz sadarbību un palīdzību.

• Jānis Liepa: tel. 44231 vai vakaros 44047, Līvānos, Celtniecības ielā 8 (biokīmiskajā rūpnīcā).

• Marija Stalidzāne: tel. 44482, Līvānos, Zaļā ielā 23 (stikla fabrikas kultūras namā).

• Jānis Eglītis: tel. 22749, Preiļos, Daugavpils ielā 34 (Preiļu 1. vidusskolā).

• Valentīna Deksnē: tel. 21113, 22561, Preiļos, Daugavpils ielā 75 (Preiļu siera rūpnīcā).

• Ilgvars Muzikants: tel. 23390 vai vakaros 21577, vai TDP sekretārei 23935, Preiļos, Raiņa bulvārī 19 (rajona izpildkomitejas telpās, nodot TDP sekretārei).

• Ivans Jeršovs: tel. 22562, Preiļos, A. Paulāna ielā 3a (Valsts statistikas pārvaldes ēkā, 13. kabinetā).

• Silvija Jokste: tel. 22203, Preiļos, Aglonas ielā 1 (laikraksta «Novadnieks» redakcijā).

• Jāzeps Anspoks: tel. 15439, Aglonā, A. Broka ielā 6 (Aglonas internātskolā).

GARA UN DARBĪGA DIENA

5. februārī rajona TDP sesija, sākusies ar iedzīvotāju piketu pie rajona izpildkomitejas, beidzās deviņos vakarā un ar daudziem labiem lēmumiem, bet pa vidu bija sen neredzēta aktivitāte debatēs.

Būtiskākais lēmums šķiet tas, ka pēc rajona iedzīvotāju un pašu deputātu iniciatīvas izveidota rajona pašvaldības reorganizācijas komisija, kas mēneša laikā sagatavos rajona TDP sesiju un apkopos priekšlikumus atbilstoši uz šo brīdi jau pieņemtajam likumam par rajona pašvaldību. Protams, šis jautājums nebija paredzēts dienaskārtībā, taču dažiem deputātiem un LTF pārstāvei M. Livdānei bija ko teikt gan par pašiem deputātiem, gan par izpildkomitejas aparāta darbu un komercdarbību. Protams, pārmetumi bija abpusēji, jo I. Sņikera atbildes runā «dabūtija» visi runātāji, rakstītāji un arī pārējiem klātesošajiem bija jājūtas mazliet, melniem un ne visai gudriem. Taču, cerams, izveidotā komisija neiespaidosies ne no vienas puses un izveidos, bet sesija apstiprinās gan gudru, gan godīgu valdes sastāvu un valdes priekšsēdētāju.

Sesijas gaitā deputāti, atskatoties uz divos gados lemtu un darīto un noklausoties revīzijas komisijas priekšsēdētāju L. Vindeļi, pieņēma lēmumu tais jomās, kas līdz šim mazāk respektētas. Piemēram, ekolo-

ģija. Sesijā piedalījās Daugavpils reģionālās vides aizsardzības komitejas priekšsēdētāja vietnieks O. Cunsks un valsts inspektors V. Stūris. Pieņemti lēmumi «Par Preiļu rajona teritorijā esošo atkritumu iz-

RAJONA TDP SESIJA

gāztuvju un to dokumentācijas sakārtošanu» un «Par vietējās nozīmes īpaši aizsargājamo objektu pagaidu saraksta apstiprināšanu un aizsardzības zonu noteikšanu». Pieņemts arī lēmums «Par rajona TDP sesiju lēmumu savlaicīgu izpildi». Ilgas debātes izraisījās par zemes reformas gaitu rajonā, par privatizāciju un lauksaimniecības produkcijas ražošanu. Uzstājās lauksaimniecības pārvaldes priekšnieks J. Vucēns, zemes ierīcības daļas vadītājs A. Valainis, deputāts J.Kupris, siera rūpnīcas direktors V. Solovjovs, debatēs iesaistījās arī citi deputāti. Pieņemti vairāki lēmumi (par zemes reformas paātrināšanu, koksnes sadali u. c.).

Rajona budžeta apstiprināšana pirmajam pusgadam nenotika, jo pastāvīgās budžeta komisijas priekšsēdētāja L. Vindeļi paziņoja, ka komisija šo projektu nav redzējusi. Tāpēc sesijā tika nolemts, ka šomēnes rajona izpildkomitejas finansu nodaļa var strādāt atbilstoši pašu izstrādātajam projek-

tam, bet galīgi tas tiks apstiprināts nākamajā sesijā.

Trīs projekta varianti (TDP prezidija, sociālās attīstības pastāvīgās komisijas un RIK kapitālās celtniecības nodaļas) bija par rajona sociālās nozīmes objektu celtniecības finansēšanu. Taču, kad sākās Preiļu un Līvānu deputātu mutiskā cīņa par to, kam tad vajadzīgas Preiļu attīrīšanas iekārtas — Preiļiem vai rajonam —, un kad noskaidrojās, ka tām nepieciešami 4 miljoni rubļu, deputāti nolēma, ka jautājums nav sagatavots, un to atstāja pārskatīšanai.

Saruna izraisījās par Latgales TV finansēšanu. Sesija atbalstīja prezidija lēmumu par 75 (ne 70, kā bija minēts agrāk) tūkstošu rubļu piešķiršanu LTS pirmajam pusgadam.

Grūti izprotama attieksme saglabājas pret rajona avīzi, jo vārdos gan vadība, gan deputāti bija par avīzi un pat par tās dotēšanu, taču darbos līdz beigām kaut kā nobalsoja par 100 tūkstošu rubļu aizdošanu redakcijai un par to, ka prezidijs vēl turpinās skatīt šo jautājumu.

Vispār šai sesijā pieņemti interesanti un būtiski lēmumi, kurus derētu nevis atstāstīt, bet publicēt pilnībā. Un tā kā pāris avīzes numuriem papīrs mums vēl ir, iespējams, ka tos arī izlasīsiet.

S.Jokste

Kā mēs dzīvojam ?

Pašreizējā dzīves dārdzība ienesusi savas korekcijas cilvēku ikdienā. Aptaujāju kādus divdesmit preiļiešus, līvāniešus un laucinieku ģimenes. Galvenais jautājums, ko uzdevu: «Kā iztiekat? Vai ģimenes budžetā spējat savilkt galvas kopā? Vai ticat, ka vismaz pārtikas produktu cenas kļūs zemākas un tādējādi jūsu ģimene spēs labāk sevi nodrošināt ar nepieciešamajiem piena un gaļas produktiem? Kāds noskaņojums, vai ir kāda perspektīva pelnīt vairāk, lai problēmu būtu mazāk?». Vairums aptaujāto vēlējās palikt anonīmi un atklāti sacīja, ka ar savu nabadzību nav ko lielities.

L. MEDVEDEVA — pensionāre Preiļos:

— Esmu vientuļa sievietē, saņemu minimālo pensiju — 450 rubļus. Dēls bija virsnieks armijā, nomira. Neesmu nevienam vajadzīga. Griezos pēc palīdzības bijušajā kara komisariātā, lai vismaz zāles varētu pirkt ar atlaidi, kur uzklausijs — un viss.

Iepriekšējā mēnesī vairs galus nevarēju savilkt kopā, nācās 50 rubļus aizņemties. Man daudz naidīpas jāmaksā par zālēm — katru mēnesi vismaz rubli trīsdesmit, tagad dārgs telefons, bet kā lai no tā atsakos, ja nevarēju pat ātro palīdzību vai ārstu mājās izsaukt. Ja būtu tik daudz jāmaksā par gāzi, dzīvokli, ūdeni, tad man būtu jādzīvo badā, jo nevarēju atļauties naudīgu produktiem. Jau tagad varu atļauties nopirkt tikai gaļas kauliņus. Būs jāatsakās arī no tiem — gan līdzekļu trūkuma dēļ, gan tāpēc, ka esmu slima un nevaru rindās stāvēt.

Divdesmit gadus nostrādāju Preiļu lina fabrikā, no kurienes arī aizgāju pensijā. No sākuma uz svētkiem apsvēkuma atklātnītes sūtīja, tagad arī to nedara. Nekad mūžā neesmu aicināta uz fabriku, kad tur pārdod lētākus apģērbus, apavus. Rūgti!

Būdam pensionāre, strādāju Preiļu poliklinikā (līfā), taču veselība slikta, un no darba bija jāaiziet. Runāju ar mediķiem, man ieteica pēc palīdzības griezties lina fabrikā.

280 reizes (par velti) esmu nodevusi asinis, apbalvota ar divām medaļām. Atliek tās pacīlāt, apskatīt un nomet asaru. Pat pie ārsta bez rindas tagad vairs nevaru tikt.

Brīžiem pārņem izmisums, kaut kāda divaina pamestības sajūta. Dzirdu, ka pie citiem vientuļniekiem deputāti atnāk. Gaidu, ka pie manis arī nāks un vismaz nomierinošu vārdu teiks, varbūt kādu kompensāciju iedalīs. Ticu, ka cenas vajadzēja paaugstināt, bet neredzu izeju, kā iztikt tiem cilvēkiem, kuriem nav apģādnieku. Ja aptrūks apģērba, tad gan vairs neko nespēju nopirkt. Skumji!

RITA K. — Līvānos (pašlaik aprūpē jaunpiezimušo), vīrs Normunds māsās Rīgā:

— Kā iztiekam? Paknapi. Kopā ar vīru stipendiju un manu atvaļinājuma naudu sanāk 700 rubļu uz trim cilvēkiem. Irējam dzīvokli. Labi, ka no mums prasa samaksāt tikai īres naudu. Uzturā tagad lietojam mazāk gaļas, praktiski no apģērba neko nevaram nopirkt. Ja nu vienīgi bērniņam. Vīrs šad un tad piestrāda,

mazliet palīdz vecāki. Vienīgā ticība, ka jādzīvo, ka nedrīkst būt nekāda pesimisma. Mazs cerības stariņš pavid uz gada beigām, kad vīrs sāks strādāt. Bet pašlaik domāju, ka jāizgrozās. Vismaz divus gadus noteikti būs jāiztiek ar apģērbi, kas ir. Bet citādi — viss kārtībā. Gan izkulsimies...

JANĪNA A. — triju bērnu māte:

— Dzīvojam ļoti pieticīgi. Mūsu ģimenes budžets nav liels, bet būs vēl mazāks, jo vīrs saņēmis brīdinājumu par atlaišanu no darba. Kādu brīdi ģimēni nāksies uzturēt man un izlīkt no bērniem piešķirtās kompensācijas. Jo vīram atrast darbu pilsētā ir grūti, nemaz nerunājot par to, ka varētu iekārtoties labi atalgotā, — visur ir tā dēvētā reorganizācija, kuru tagad izmanto manīgi vadītāji, lai atbrīvotos no principiāliem cilvēkiem. Palikšana darbā vairumā gadījumu ir nodrošināta tikai «saviem cilvēkiem»...

Viens bērns apmeklē bērnudārzā, diviem jāmaksā skolas pusdienas. Mūsu ģimēnē turpmākā perspektīva ir bēdīga, iztikas minimums nenodrošināts. Šī situācija ienesusi drūmu noskaņu ikdienā, neticību labākiem laikiem. Mēs jūtamies vilušies... Neviens pilsētā nedomā par jaunu darbu vietu atvēršanu, un laimīgi ir tie cilvēki, kuriem ir lauki, kur bērns var vasarā aizvest vismaz pienu padzert un pastrādāt. Savu un bērnu turpmāko likteni vēl ilgus gadus (kamēr mazie paaugsties) redzu bezcerīgu.

PRIVĀTUZŅĒMĒJA KUNDZE, kura nevēlējās, lai avīzē tiktu publicēti pat iniciāļi, sacīja tā:

— Iztiekam normāli, noteikti nesalīdzināmi labāk kā tad, kad vīrs strādāja rūpnīcā. Cik tērējām? Daudz. Tūkstoti uz katru ģimenes locekli produktiem noteikti (ģimēnē ir divi bērni). Kur pārkam produktus? Pārsvarā veikalā, taču daļu (augļus un vēl citu pārtiku) vīrs atved arī no tirgus. Tagad jāterē viss, kas nepelnīts, tāpēc mēs saviem bērniem neliedzam ne citronus, ne mandarīnus. Es uzskatu, ka vainīgi paši cilvēki, kuri slīgst nabadzībā, bet neveido privātfirmas, kur var nopelnīt daudz vairāk. Diemžēl daudzi to nesaprot, tikai kritizē valdību. Bet vainu vajag meklēt pašiem sevī. Man šķiet, ka viss ir normāli: normālas cenas, pensionāriem palielina pensijas. Vienīgi cilvēkiem jāmecešas citādāk strādāt un pelnīt.

Īsi iepazīstināju tikai ar četriem aptaujāto, dažādi nodrošināto ģimeņu viedokli par pašreizējo ekonomisko situāciju un ne tikai to. Gribu piebilst, ka, aptaujājot laucinieku ģimenes (arī daudz bērnu), tajās nebija neapmierinātības par dārgajiem pārtikas produktiem, bet bija viens iebildums: kur ņemt apģērbi bērniem? Vairums aptaujāto pašreizējo finansiālo stāvokli cer pārvarēt un tic, ka pēc gada, diviem dzīvot kļūs vieglāk. Divdesmit procenti uzskata, ka cilvēki dzīvos vēl nabadzīgāk kā pašlaik.

Ar rajona iedzīvotājiem pa telefonu sarunājās Aina Iljina

Cik ilgi ceļo prezidija lēmumi?

Pamatojoties uz rajona prokurora A.Pauras iesniegumā minētajiem faktiem par RIK priekšsēdētāja I.Sņikera pārkāpumiem braucienā uz Poliju 1991.gada 29. augustā, rajona TDP prezidijs nolēma: «Rajona izpildkomitejas grāmatvedībai aprēķināt rajona budžetam nodarīto zaudējumu summu dienesta mašīnas izmantošanā I.Sņikera personīgajam vajadzībām braucienam uz Poliju 29.08.91. un ieteikt RIK priekšsēdētājam I.Sņikerim apmaksāt radušos zaudējumus rajona budžetā.» Deputāti sesijā šo jautājumu nevis izskatīja (kā aplami paredzēja «Novadnieks»), bet gan tika informēti par minēto prezidija lēmumu (kā pareizi aizrādīja pats I.Sņikers).

Taču jāteic, ka ne sesijas dienā, ne arī nākošajā dienā grāmatvedība neko vēl nebija aprēķinājusi aiz tā vienkāršā iemesla, ka nemaz nebija saņēmusi minēto prezidija lēmumu. Lai gan jāpiebilst, ka laika tam pilnīgi pietika. Prezidija sēde notika 29. janvārī, sesija — 5. februārī, taču vēl vakar, 10. februārī, jautājums par to, cik tad liela ir šī summa, grāmatvedēs izraisīja neizpratni. RIK galvenā grāmatvede E. Sudņikas kundze gan solījās mūs informēt par to, cik liela summa no I.Sņikera rajona budžetam tiks atpakalātskaitīta...

... ja vien, vispār tiks, jo ieteikums jau ir tikai ieteikums, un vēstules, kā izrādās, arī vienas ēkas vienā stāvā var ilgi meklēt savus adresātus...

S. Jokste

Žēlsirdības sūtījums maznodrošinātajiem

Ar rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas rīkojumu izveidota komisija registrējusi rajonā saņemto humānās palīdzības sūtījumu. Kā informēja rajona centrālās slimnīcas ārste, rajona žēlsirdības kustības organizatore M. Veita, sūtījums (komisijas locekļu klātbūtnē) tiks izsniegts bērniem invalīdiem, Černobīļas invalīdiem, pirmās grupas invalīdiem un maznodrošinātiem cilvēkiem. Atsūtīti pārtikas produkti: šķinķis (kārbās), citi gaļas konservi, eļļa, milti, šokolāde, dārzeņu konservi, kakao, kafija. Viena paka šokolādes tāfelīšu jau atvēlēja Rudzātu palīgskolai, un šo sūtījumu bērniem izsniegs komisijas locekle, tautas izglītības nodaļas inspektore T. Velecka.

Žēlsirdības sūtījumu maznodrošinātajiem atsūtījis galēniete Broņislava Vovere, kura dāvina 6 pusaudžu kleitas, 2 mēteļus, 2 sporta tērpus un citas bērnu mantas, bet līvānietis Alberts Kazimīra d. Rusiņš vientuļniekam Šadurskim (par viņu rakstīja «Novadnieks») — mēteļi.

A.Iļjina

Vēlreiz — par Latgales TV

Atsaucoties uz 4. februāra «Novadniekā» publicēto lasītāju vēstuli par Latgales televīziju, izsakām arī savu sašutumu par programmas kvalitāti.

KRITIZĒJAM:

— diktoru nesagatavotību un acīmredzamo neprofesionālitiāti,

— pavisām informācijas sagatavošanā, videomontāžā un raidījuma režijā,

— satura, sevišķi humora, kvalitāti, ja to par humoru vispār var nosaukt,

— Rēzeknes ziņu monopoli pār informāciju no citiem rajoniem un tās «apciršanu».

Protestējam pret patvaļīgu Ostankinas TV programmas nomākšanu. Domājam, ka tos 75 tūkstošus rubļu, kas tiks pārskaitīti Latgales TV no mūsu knapā budžeta, varētu izmantot daudz lietderīgāk, piemēram, avīzes «Novadnieks» finansēšanai vai Preiļu TV atjaunošanai. Sava televīzija informēja mūs par rajona dzīvi, par mums zināmiem ļaudīm un regulāri izklaidēja ar labām videofilmām, netraucējot nevienu citu programmu.

Uzskatām lēmumu finansēt šo programmu — pastāvīgajā kvalitātē —, neizvirzot savas prasības tās uzlabošanai, par pārsteidzīgu un nepārdomātu.

Seko 370 paraksti

(Vēstule nolasīta arī rajona TDP sesijā)

REDAKCIJAS PIEBILDE. Redakcija saņēmusi vēl divas līdzīga satura vēstules — no Preiļu iedzīvotājiem (vairāki paraksti) un SES darbiniekiem. Savas pretenzijas Latgales TV mūsu lasītāji izteikuši arī daudzos telefona zvanos redakcijai.

Valūtas apmaiņas kurss Līvānu maiņas kantorī 10. februārī (pēcpusdienā)

Valūta	Iepērk	Maina
1 ASV dolārs	100	123
1 vācu marka	66	79
1 Austrālijas dolārs	66	85
1 sterliņu mārciņa	150	217
1 somu marka	19	26
1 zviedru krona	14	21
1 franču franks	15,1	22,1
1 Kanādas dolārs	75	105

Papīra trūkuma dēļ laikraksta «Novadnieks» nākamais numurs iznāks 1992. gada 18. februārī.

• NO ZVIEDRIJAS BURTNĪCAS

KĀ KLŪT PAR KOMŪNĀRU

Nereti saka: Zviedrijas sociālisms. Mēs, Latvijā, cenšamies tikt vaļā no sava sociālisma, kurš, kā zināms, bija sasniedzis pat attīstīta pakāpi, bet te, lūk, lepojas. Kā tas iespējams un turklāt augsti attīstīta kapitālistiskā valstī?

Te jāņem vērā zemes un ģeogrāfiskā atrašanās vieta, lai arī skaistā, bet ne viesmīlīgā daba, ar kuru cilvēkam bija jānodibina attiecības brīžiem grūtā cīņā, tautas stāvoklis gadsimta sākumā, kas nebija spīdošs un citi apstākļi. Lai varētu pastāvēt un pretstāvēt dzīves untumiem un valsts politikai, zemniekiem gribot negribot bija jāapvienojas, jāveido savi kooperatīvi. Saglabājot un attīstot, nostiprinot un saprātīgās robežās paturot savu individuālo saimniecību, tādējādi nodrošinot neatkarību un patstāvību, bija jādomā arī par to, kā sadarboties ar kaimiņiem.

Svarīga bija reliģisko kopienu loma. Liekā kā daļa zviedru ir luterticīgie (vairāk par deviņdesmit procentiem), nedaudz ir katoļi, vēl mazāk ebreju draudžu, protestantu — šos novirzienus valstī ievēduši imigranti. Savukārt arī ne visi zviedri grūtajā gadsimta mijas laikā palika uzticīgi savai dzimtenei — no 1850. līdz 1910. gadam izceļoja vairāk nekā miljons iedzīvotāju, vairums uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Liela bija arī vietējā migrācija, kad daudzi laucinieki pārcēlās uz pilsētām, kas strauji auga augumā un kur spēcīgi attīstījās rūpniecība.

Tā ka zemniecības kodols Zviedrijā ir paši izturīgākie un rūdītākie cilvēki. Kad trīsdesmito gadu sākumā pasaulē iestājās krīze, zviedru zemnieks jau bija paguvjis daudz maz iesakņoties savā kaktiņā un stūrītī zemes un tā kā visā valstī valdīja uzskats, ka nācijai jāizveido savs «drošības tīkls», tad arī zemniecībai bija ciešāk jāsakļaujas ap savām kopienām. Tās tad arī bija par pamatu mūsdienu kooperācijas sistēmai.

Komūnas ir izdarījušas visu, lai to locekļi pilnīgi visu varētu iegādāties, saņemt un baudīt savā novadā sākot no dzimšanas un līdz pat kapa malai. Sociālās labklājības nodrošināšanā milzīgi daudz dara valsts kopumā, bet komūnas saviem locekļiem var atļauties papildus labumus, palielinot pabalstus, atvieglot darbu, padarot to ražīgāku un mazāk ietilpīgu laika ziņā.

Pēc bērna piedzimšanas vecākiem ir piecpadsmit mēnešus ilgs atvaļinājums un tajā var dalīties tēvs ar māti, līdz bērna sešpadsmit gadu vecumam ģimene saņem nemainīgu piemaksu, ja pēc obligātās deviņgadīgās skolas beigšanas jauniešs vēlas turpināt izglītību, saņem studiju pabalstu. Daudzas ģimenes saņem piemaksas ires naudai, slimības gadījumos pabalsts ir 90 procenti no zaudētajiem ienākumiem, lielu

daļu no izdevumiem par ārsta palīdzību un zāļu iegādi sedz valsts un kooperatīvs (vai arī vispār apmaksā). Pansionāru iztikas minimums tiek pielāgots dzīves dārdzības svārstībām un tie ir samērā turīgi, turklāt var arī piepelņināties, strādājot kādu darbu pa spēkam, vai par mājkalpotājiem un tamlīdzīgi.

Skolas, nespējnieku pansionāti un viss cits ir komūnās uz vietas, bērni mācības sāk septiņu gadu vecumā, katru dienu par velti tiek reizi paēdināti. Arī tālāk jaunie zviedri mācās par brīvu, saņemot aizdevumus un stipendijas.

Strādnieka vidējo algu Zviedrijā rēķina ap 120 000 kronām mēnesī, cik pelna zemnieks, to, laikam, neviens nevar pateikt, saviem saimniekiem un jaunajiem paziņām šindas komūnā arī to neuzdrīkstējāmies pajautāt. Bet maz jau nu neiznāk, ja var turēt jaunas un vairāku marku mašīnas, katram pieaugušajam ģimenes loceklim savu, divus un vairāk traktorus, citu tehniku, kompjūterus, lieliski iekārtot savas personīgās vai īrētās mājas.

Toties arī izdevumi nav niecīgi. Par vienkāršo zīmuli, kurš pie mums pat tagad maksā kapeikas, zviedru skolēns atdod četras kronas, tajā skaitā ir divdesmit procenti liels nodoklis.

Noklausījušies komūnas reprezentāciju zālē lekciju par šindiešu dzīvi un darbu, par viņu sociālo nodrošinātību un atpūtas plašajām iespējām, par sporta pasākumiem un kultūras iespējām, mēs pa jokam praprasījām lektorei: kā kļūt par komūnāru?

— Nav problēmu, — viņa smaidīja. — Nav svarīgi, ka jūs esat ārzemnieki un ne Zviedrijas pilsoņi, jums tikai jābūt īpašumam mūsu valstī — saimniecībai, jādabū divi galvotāji un jāparakstās, ka ievērosiet komūnas statūtus, iekšējo kārtību un tās likumus. Saimniecību vai kādu uzņēmumu varat nopirkt kaut tūlīt, galvot par jums mēs esam ar mieru, bet izpildāmie dokumenti ir vispārcilvēciskas prasības, saudzīga attieksme pret dabu, kopmantu un godīgs darbs.

Mums pietrūka maz — tikai tos dažu simtu tūkstošu kronu, lai tiktu pie savas saimniecības!

Bet arī tas esot sīkums — šindieši varot pagaidīt, kamēr mēs šos simtus tūkstošus sapelnīsim un atgriezīsimies, bet par zīmi, ka gaidot, uzdāvināja vimpeli (attēlā). Vai nav tiesa, tas taču ir mūsu latviešu Māras krusts! Māra tāpat arī svešajā aizjūras zemē ir zemes un zemnieku aizgādniece.

Antons Rancāns

PREIĻU PILSĒTAS ZEMES IERĪKOTĀJS

pieņem pilsoņus

piektdienās no plkst. 8. 00 līdz 17. 00.

Zemes nodoklis par 1992. gadu jānomaksā līdz šī gada 1. jūnijam. Ejot pēc maksāšanas paziņojuma, līdzī jāņem inventārā lieta un mājas grāmata.

Preiļu pilsētas valde

PREIĻU RAJONA KOLHOŽA «VĀRKAVA» PRIVATIZĀCIJAS KOMISIJA

paziņo, ka kolhoza «Vārkava» pārveidošanas kopsapulce notiks 1992. gada 28. februārī plkst. 10. 00 Vārkavas tautas namā. Reģistrācija no plkst. 8. 00.

Aprēķināto paju īpašniekiem vai viņu pilnvarotām personām ierašanās obligāta.

Ar pārveidošanas materiāliem var iepazīties kolhoza kantorī.

Pašvaldība pagastā, pilsētā un rajonā

• LETA korespondenta saruna ar Latvijas pašvaldību apvienības valdes priekšsēdētāju Jāni Bunkšu

— Latvijas jaunizveidotās pašvaldību savienības valdē ievēlēti aktīvi un republikā visnotaļ pazīstami vietējas varas līderi. Tālab daudzviet viņu vadītajās institūcijās pastāv šaubas vai entuziasts spēš savienot tiešo darbu un jaunus pienākumus, citiem vārdiem sakot, vai tādā gadījumā nebūs sēdēšana uz diviem krēsliem? Arī jūs, Bunkša kungs, esat priekšsēdētājs ...

— Faktiski krēsls mums visiem valdes locekļiem arī turpmāk būs viens, proti, pamatdarba vietā, bet jaunus pienākumus pilnā mērā sadalīsim kārtā. Protams papildus tā ir krietna slodze. Tie sevišķi tagad — savienības veidošanās sākuma posmā. Jāveic taču apjomīgs organizatoriskais darbs LPS nepieciešamo struktūru veidošanā, kadru izraudzīšanā, vairākos citos aspektos. Savienību veidojam tā, lai tajā būtu samērā neliels tā devēto administratīvo darbinieku skaits. Jau ievēlot valdi, vienojamies, ka neviens no tās locekļiem, arī priekšsēdētājs, nebūs atbrīvoti darbinieki. Pretējā gadījumā, pārsēžoties Rīgas krēslā, mēs varētu attālināties no vietējas dzīves problēmām.

— Kopš decembra vidus, kad tika radīta LPS, pagājis jau krietns laiks. Kā veicies darbs?

— Ir vesela virkne jautājumu, kuru risināšanu nevar atlikt ne uz dienu. Augstākās Padomes plenārsēžu darba kārtībā ir iekļauti likumprojekti par pašvaldībām, citiem nozīmīgiem vietējas dzīves jautājumiem, un mums, LPS pārstāvjiem, jāpauž sava attieksme. Līdz šim tiklab Augstākā Padome kopumā, kā arī AP tautas pašvaldības un sabiedrisko lietu komisija reti kad ņēmušas vērā vietējas varas domas, lemjot par par vienu vai otru mums visiem nozīmīgu problēmu. Toties tagad — līdzko parlaments izstrādā kādu svarīgu likumprojektu, cenšamies pēc iespējas operatīvāk ar šo dokumentu iepazīstināt vietējas pašvaldības, noskaidrot to domas. Jo kāda gan nozīme celt troksni pēc tam, kad attiecīgu dokumentu parlaments jau pieņēmis!

Gribu uzsvērt, ka LPS zināmā mērā turpinās tās tradīcijas, ko savā laikā aizsāka Latvijas Tautas fronte. Starp citu, ar LTF priekšsēdētāja Romualda Ražuka laipnu vēlību savienības darbības uzsākšanai mums tika ierādītas telpas Rīgā, Vecpilsētas ielā. Darbojoties pēc viena jumta, iegū abas mūsu organizācijas.

— Cik zināms, ne visas pašvaldības līdz šim ir iesaistījušās LPS darbā. Acimredzot daudzviet vēl nav izšķīrušies par jaunās savienības lietderību?

— Varbūt tas tā ir tāpēc, ka savienības dibināšanas kongresā delegāti piedalījās ar dažādām pilnvarām. Piemēram, Talsu rajona Valdgales un Dobeles rajona Bērzes un Naudītes pagastu pārstāvji ieradās ar jau noformētu lēmumu par iestāšanos šai organizācijā. Taču vairums delegātu bija pašvaldības valdes vai arī pagastu vecāko sapulcē ievēlēti un deleģēti cilvēki. Tāpēc LPS dibināšanas kongress pieņēma pagaidu statūtus. Katrai padomei tie jāizskata un

jāpieņem konkrēts lēmums par iestāšanos savienībā vai palikšanu ārpus tās.

Lai savienība varētu efektīvi strādāt, tai nepieciešami līdzekļi. Dalības maksa pagaidām ir ļoti simboliska, un tā ir pa spēkam ikvienai pašvaldībai. Arī jautājumi, ko risina un turpmāk aplūkos LPS, ir pietiekami rosinoši, lai tās darbā pieliktu savu roku ikviena vietējas varas institūcija. Mūsu uzdevums ir strādāt visu pašvaldību labā, bet specifisko dzīves jautājumu kārtošanai attiecīgā pagastā, pilsētā vai rajonā var veidot arī mazākas vietējas varas struktūras jeb savienības.

— Kuri jautājumi visvairāk tuvinā pašvaldības?

— Vispirms gribam noregulēt informācijas apmaiņu, lai pieredze, ko jau iekrājuši kāda pašvaldība, būtu pieejama arī kaimiņu pagastam, pilsētai. Piemēram, Jelgavā strādā vairāki labi speciālisti — rosinošu ideju «apsēsti» cilvēki. Tāpēc kolēģi no citurienes zvana un interesējas par pilsētas pārvaldes savdabīgo struktūru, par municipālās policijas darbu. Svece netiek turēta zem pūra.

Savienības valdes pirmajā sēdē apstiprinājām savas avīzes «Logs» redakcijas sastāvu. Jaunais laikraksts pagaidām iznāks divas reizes un būs labs palīgs pašvaldību darbā. Mūsu pieredzi popularizēs arī speciāli mācību centri. Viens no tiem izveidojis Latvijas Universitātē. Interesanti priekšlikumi ir Lauksaimniecības Universitātes kvalifikācijas paaugstināšanas institūtam. Pēc mums rūpīgāk nāksies nodarboties klausītāju grupu komplektēšanu un mācību procesa koordinēšanu. Bez tam rosinošu sadarbības programmu mums piedāvā arī ASV nodibinātais Baltijas fonds. Tas solās Baltijas valstu pašvaldības apgādāt ar skaitļotājiem un attiecīgiem metodiskajiem materiāliem. Šo piedāvājumu ar gandarījumu esam pieņēmuši. Tagad liekam prātus kopā, kā racionālāk izmantot šo palīdzību.

— Starptautiskie kontakti droši vien vērsīsies plašumā?

— Šai jomā, varētu sacīt, iestrāde jau ir. Eiropas padomes pastāvīgās pašvaldību

konferences pārstāvis piedalījās LPS dibināšanas kongresā. Drīz pēc tam mēs saņēmām vēstuli, kurā bija teikts, ka Latvijas Pašvaldību savienībai piešķirtas novērotājas statuss šajā konferencē. Bet, ja Baltijas valstis tiks uzņemtas Eiropas Padomē, varētu mainīties, protams, arī LPS statuss šai konferencē. Aizsākusies sadarbības arī ar Dānijas pašvaldību savienību. Ar tās palīdzību Latvijā jau noorganizēti divi semināri. Starp citu, dāņi bija arī vieni no mūsu savienības dibināšanas iniciatoriem, bet nupat savās mājās uzņēmām zviedru kolēģus. Kaimiņu valsts pašvaldību savienības pārstāvji iepazīs ar Jelgavas pilsētas un Sidrabenes pagasta pašvaldību darbu. Ceru, ka jau tuvākajā laikā starp mūsu abu valstu vietējo pašvaldību savienībām izveidosies vēl ciešāka sadarbība, un varēsim runāt arī par ļoti konkrētām sadarbības formām.

— Paldies par stāstījumu!

Intervēja Juris Kūlis

Laukmalē stāv Trojas zirgs

• PĀRDOMĀM

Jā, palēnām no Rīgas puses tas nāk ne pa veco, bet «Pa jauno ceļu» ("Lauku Avīze" 45. numurs). Jāsaka, pēdējos gados tas jau otrs Trojas zirgs. Pirmais tika sapests 1989. gadā, kad Latvijā parādījās jauni politiskās un ekonomiskās dzīves apvēršņi, kad tauta jūsmoja un gaidīja pārmaiņas — zemi zemniekiem, nost ar Stalīna kolhoziem!

Tas izsauca apjukumu kolhozu vadībā. Ko darīt? Vispirms šie kolhozi jānosauca par firmām vai kopsaimniecībām. Tālāk? Nelielai vadošaj vīru grupai ar biedru Kaulu priekšgalā radās ideja dibināt Latvijas Lauksaimnieku savienību — LLS, un tai būt sabiedriski saimnieciskai organizācijai, kaut gan darbībai jābūt tīri politiskai. Kāpēc mānīties? Tā bija pierasts un šie «vadošie vīri» vienā partijā jau sastāvēja, šajā, 1989. gadā, to atstāt bija žēl. Bija taču tik skaista iespēja komandēt zemniekus!

Uztaisīja pirmo Trojas zirgu — sasauca Lauksaimnieku savienības dibināšanas kongresu. Lai pulcējas lauku ļaudis un skatās, cik skaists šis zirgs! Bet «īstie biedri laucinieki» salida iekšā, cerēdami, ka neviens neko neredzēs un nezinās, neapņemas, kas par lietu.

Bija jau arī skaisti izplānots. LLS nodaļu pulkus veido kolektīvie un individuālie biedri, kolektīvie kā juridiskas personas ir kolhozi. Saņemam, ka fiziski tos personificēja vadība, kas pārskaitīja centram un rajonu nodaļām tūkstošus rubļu. Nebija jau žēl — ne no savas kabatas. Par individuālajiem biedriem ieskaitīja kolhoziekus un sovhoziekus, reizēm tiem nezinot un paziņojot: LLS iestājušies simti tūkstošu biedru — tāpat kā Interfrontē.

Nu iznācis tā, ka šis zirgs (LLS) vientuļš un bēdīgs stāv lauka malā. Vakara krēslā dažs labs pacientis nemanot no tā jau izlek un nokļūst kādā «tautas glābšanas komitejā». Biedru naudu tagad maksā nedaudzi, vecās partijas arī vairs nav. Atkal jādomā: kā brīvā un demokrātiskajā Latvijā saglabāt Stalīna kolhozus?

Un vēlreiz dzimusi ideja taisīt jaunu Trojas zirgu: uz LLS bāzes veidot partiju. Varbūt tomēr izdosies apslāpēt cilvēku tieksmes pēc sava zemes stūrīša. Nu jātur acis vaļā: pa kādu ceļu tiks stumts «lauku centra» Trojas zirgs un kas to darīs.

I. Balodis

• REPLIKA

Jaunums tirdzniecībā vai Bezdrāts telegrāfs

Šai informācijai varētu likt arī virsrakstu «Pircējus apkalpo neredzami gari», vai vēl ko mistiskāku. Bet lietas būtība ir tāda, ka veikalā, kas atrodas siera rūpnīcas mikrorajonā, ieviesta pircēju savdabīga apkalpošanas metode. Tu pārdevējam prasi divus simtus gramu sviesta, kilogramu cukura vai vēl ko, kas attiecas uz sveramām precēm, tā uzsauc:

— Katja (vārdam šoreiz nav būtiskas nozīmes — var arī citādāk), nosver tik un tik!

Pēc kāda laika (ilgas gaidīšanas) no noliktavas dziļumiem iznirst stāvs baltā virsvalkā un kaut ko pasniedz.

Citos veikalos svēršanas un ietišanas procedūras izdara pircēju acu priekšā, šajā to uzskata par vecmodīgu un skauzamu lietu. Ko var teikt nobeigumā: lai dzīvo izdoma vai pērciet kaķus maisā?

L.SILA

Iepazīties ar Bībeles patiesībām varēs katrs, kurš iestāsies

BĪBELES KORESPONDENCES SKOLA

lai saņemtu lekcijas pa pastu. Adrese: Līvāni, Saules ielā 12-7. J. Uzuliņš.

Pagasts mainīgajos apstākļos

Tagad to vien dzird: nav skaidrības par nākotni, tālab nekādus plānus «nekaļam», dod, Dievs, izdzīvot, tad jau redzēs, un saruna novirzās uz cenām, kuras uz neizdibināmiem pamatiem turpina augt. Bet arī šajā situācijā cilvēki mēģina saskatīt, kas tomēr būs rīt, nezaudē optimismu un nenolaiž rokas. Viens no tiem ir Aizkalnes pagasta vecākais Pēteris Rožinskis. Ar viņu pārrunātais tad arī ir šajās rindās.

Dzīve Aizkalnes pagastā rit savu gaitu, kā daždien citur — problēmas tās pašas. Ziemas cēlienā, kad nedarbojas Pliekšānu dzimtas memoriālā māja un pastāvīgās izstādes tās teritorijā, šeit nav svešu — ekskursantu. Bet, domājot par tiem, pagasta valde nolēmusi daļu telpu jaunceļamajā namā pie bēzru birztaļiņas, kas vilina ar savu interesanto arhitektūru un iespaidīgajiem, pēc pagasta mēroga, apjomiem, iznomāt muzejam. Tur nu jāpabeidz iekšējās apdares darbi, kam nepieciešami līdzekļi no rajona budžeta, tad ap Jāņiem šī celne varēs vērt durvis. To sāka būvēt J.Raiņa kopsaimniecība, cerēdama pārcelt uz šejieni savu kantori, bet nu tā sarukusi par turpat pusi un pietiek vietas tajā pašā vecajā kantori pie ābeļdārza. Jaunā nama saimnieks ir pagasts, uz šejieni pārceļ savu valdes rezidenci un vairākus dienestus, tajā skaitā krājeksi, sadzīves pakalpojumu punktu, bibliotēku un citu, tagadējā ēkā plāno ierīkot doktorātu. Izrādās, ka nav sliktā bez laba — telpu tagad Aizkalnē pietiek. Bet kā ar to papildīšanu?

Ir domāts. Jaunajā namā ap trim desmitiem kabinetu, skatītāju zālē — četri simti vieta, ir kur rīkot mēģinājumus un pulciņu nodarbības. Tagad kultūras darbu vada Jānis Krumpāns, kurš pats spēlē vokāli instrumentālajā ansambli, vada diskotēku, ar viņu noslēgti līgums. Tādi pastāv arī ar pulciņu vadītājiem, piemēram, Ilzi Rožinsku, kura vada folkloras ansambli — tas ir ar lielu «biogrāfiju», un citiem. Četrdesmitajos gados Aizkalnes pusē darbojušies pat divi kori, bet nu nav neviena, pagasta vecākais, būdams kordziedāšanas cienītājs, savā padarāmo darbu paketē kā vienu no pirmajiem min tieši kora izveidi, domā, ka tas varētu aizkļūt pat līdz Dziesmu svētkiem.

Lieliem darbiem to kultūras dzīves vadītāju spēku, kādi pagaidām ir pagastā, pamaz, noderētu enerģisks un prasmiģis instruktors.

Aizkalnē paredz uzcelt jaunu skolu, tādējādi īstenojot direktores Irēnas Menšikovas ieceri. Jaunajai vieta izvēlēta otrā pakalniņā līdzās jaunajam pagasta centram. Bērniem līdz piektajai klasei, kuri

dzīvo tālāk par diviem kilometriem no skolas, apmaksā braukšanas ar autobusiem biļetes, to attiecina arī uz vecāko klašu skolēniem, ja viņiem līdz skolai jābrauc vairāk par pieciem kilometriem.

Redzeslokā tiek turēti gados vecie pagasta ļaudis, kas paši nespēj sagādāt maiku — to viņiem pieved. Lielas cerības liek uz zemniekiem — nu tādu te vairāk par trim desmitiem. Par jaunajiem vēl agri ko runāt,

Augstajā pagasta vecākā amatā P.Rožinskis vēl nav pat gadu. Re-presētu zemkopju mantinieks, beidzis Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju un pirms ievēlēšanas strādāja par iecirkņa priekšnieku vietējā J.Raiņa kopsaimniecībā. Sākumā jutis diezgan spēcīgu opozīciju, tagad ļaudis sākot aprast ar viņu un arī pats ar amatu.

bet arī «vecajiem», kuriem nu beidzas atvieglojumi un jāsāk maksāt par zemes izmantošanu, gājis ne sevišķi labi. Kā veiksmīgākos var izdalīt Staņislavu Dumbrovski, Arturu Želvi un Tamāru Ivdri, kuriem saimniecībā šis tas jau sabūvēts, kuri sarāžojusi un pārdevuši simtus centneru piena un desmitus — gaļas. Citiem tas tik viegli neizdodas, un nesen ievēlētajai zemnieku valdei, par kuras priekšsēdētāju ir Aivars Pinka, plašs darba lauks.

Savās pirmajās sēdēs tā izvirzījusi divus svarīgākos jautājumu lokus: būvmateriālu sadali proporcionāli saimniecību zemes platību lielumam un koplietošanas tehnikas bāzes veidošanu, par kuras darbu un stāvokli rūpēsies atbildīga persona. Tai būs jāuztur sakari ar topošo paju sabiedrību, kura paredz sniegt palīdzību. Pagasts ar šo sabiedrību slēdz līgumus un tālāk par noteiktu maksu strādā zemnieku saimniecībām. Līdzīgi tas pašlaik ir mājlopu realizēšanā. Šī darba kārtīšanai un sakariem ar zemnieku saimniecībām (pienu tās patstāvīgi ved uz siera rūpnīcas pieņemšanas punktiem) pagastā ir pastāvīga darbiniece — zootehniķe Tamāra Čakule, par to, ka zemniekam pašam nav lopi jāved uz gaļas kombinātu, vidutājam, kurš pieņem uz vietas un ar irētu transportu aizved, jāmaksā trīsdesmit kapeikas par kilogramu, tas ir

par liellopu kādus 120 rubļus. Ja parēķinā, cik tagad izmaksā benzīns un kravas automašīnas nobrauciens, tad šī maksa ir drīzāk simboliska, nekā nopietna. Zemnieks par kilogramu liellopu gaļas saņem 20 rubļus.

Līdzīgā kārtā būs organizēta arī tehniskā palīdzība, tāpat uz uzdevīgiem noteikumiem.

Obligātie nodokļi un nodevas, ko pagasts

saņem, no saviem iedzīvotājiem, un šie maksājumi sastāda tā ienākuma daļu. Nesen ieguva dzīvokļus, katlu māju, siltumtrasi, atbūvniecības iekārtas un komunikāciju tīklus ciematā — tādat klāt nāk īres maksa. Zivsaimniecības apvienībai tiek iznomāti vairāki pagasta ezeri, par vienu no tiem — Pelēču — apzvejošanu nomnieki iemaksājuši pirmos divus simtus rubļu. Šie un vēl daži citi ienākumu avoti nespēj nodrošināt pozitīvu bilanci vai vismaz «galus savilkt kopā» — mīnuss ir ap simts tūkstošiem rubļu.

Valdība gan solīja, ka pagastiem tiks palīdzēti ar dotācijām, taču to pagaidām nemana. Gluži otrādi, nereti tiek atņemtas, kas pienākas, teiksim, celmu nauda par pagastam piederošo koku ciršanu. Tāpat pārāk zema ir noteiktā zemes vērtība. Nu pagastam ir katlu māja, tādat, jāapsilda dzīvokļi un iestādes, bet kurināmā nav, tas pašiem jāmeklē un ne jau par mazu cenu.

Lai pagasts varētu dzīvot un veikt savus uzdevumus, jāalgo daudzi atbildīgi darbinieki, bet tiem savukārt jāmaksā pietiekami liela alga. Pašlaik vajadzīga grāmatvede.

Ļoti nepieciešams ceļš uz Bivbāniem, līgums par tā būvēšanu noslēgts ar valsts uzņēmumu «Agroķimija», bet arī te viss atduars pret līdzekļiem.

Mans nolūks nav uzskaitīt visas ķibeles, kas satrauc pagasta valdi un cilvēkus, kuri dzīvo tā teritorijā un ir «aci pret aci» ar šīm problēmām. Lauku ļaudis pacietīgi, šo to viņi var gaidīt, šo to gūt mazāk, nekā pienāktos, bet arī viņiem vajadzīgs kāds uzmanības minimums no pagasta valdes puses, bet tā to pašu gaida no augstākajām instancēm.

Tagad par darbīgu sabiedroto cilvēku garīgā apvāršņa paplašināšanā kļūst baznīca, kura uzņēmusies rituālu emocionālo daļu, atstājot pagastu valdei dokumentu kārtīšanu. Ar 1. aprīli daudz bērnu ģimeņu skolas bērni saņems pusdienas par lētāku maksu.

Arī šie, varbūt, nepavisam ne platie soļi, raksturo jaunās strāvas pagastā.

To, ko Pēteris Rožinskis teica mūsu sarunas beigās, gribu atstāt viņa vārdiem:

— Precīzi nevarēšu nocītēt, bet kad Kārlis Ulmanis sāka slaucīt savā prezidenta portfelī saņemto Latviju, viņš atdūrās pret nezālēm aizgaušo latviešu sētas pagalmu un satrunētajiem māju pamatiem. To tā atstāt nevarēja, un viņš acināja zemniekus katram sakopt visu ap sevi. Uz to gribu verst arī savu novadnieku uzmanību — sakopsim savas mājas un pagalmus! Rīkosim pagastā konkursus par skaitāko māju un, kad tās visas būs krāšņas, — dzīvot kļūs vieglāk.

A.Rancāns

FINANSU INSPEKCIJA ZIŅO

Budžeta ieņēmuma daļu izpilde par 1991. gadu visumā nodrošināta sekmīgi. Republikā kopumā budžets (valsts un vietējais) izpildīts par 124,3 procentiem, bet Preiļu rajona pašvaldības budžets — par 154,7 procentiem.

Budžeta ieņēmumi rajonā no juridiskām un fiziskām personām pēc maksājumu veidiem raksturojas sekojoši:

1. APGROZIJUMA NODOKLIS	18479,2	t.rbl.
2. AKCIZES NODOKLIS	104,7	..
3. PEĻNAS NODOKLIS	15688,3	..
4. IPAŠUMA NODOKLIS	1653,3	..
5. IENĀKUMI NO MEŽIEM	1015,5	..
6. IENĀKUMA NODOKLIS NO IEDZIVOTĀJIEM	9671,3	..
7. DABAS RESURSŪ NODOKLIS	388,8	..
8. VALSTS NODEVA	339,9	..
9. ZEMES NODOKLIS	2912,9	..
10. CEĻU NODOKLIS	4,5	..
11. NODEVAS UN DAŽĀDI NENODOKĻU MAKSĀJUMI	1545,4	..
12. PĀRDOŠANAS NODOKLIS	1874,6	..
KOPĀ:	53678,4	t. rbl.

No kopējās ieņēmumu summas 35252,4 tūkstoši rubļu vai 67,5 procenti ieskaitīti republikas budžetā un 18426 tūkstoši rubļu vai 34,3 procenti rajona, pilsētu un pagastu pašvaldību budžetos.

Pagājušajā gadā finansu inspekcijas darbinieki uzņēmumos, iestādēs un organizācijās veikuši 394 dokumentālās un tematiskās pārbaudes nodokļu, nodevu, cenu noteikšanas un citos jautājumos likumdošanas aktu pareizai piemērošanai.

Pārbaužu rezultātā 101 gadījumā konstatēti dažāda rakstura pārkāpumi, kā rezultātā aprēķināti papildus maksājumi budžetā sankciju veidā 1122,3 tūkstošu rubļu apmērā (mācību ražošanas uzņēmums «Jaunaglona», vairumtirdzniecības bāze, individuālie uzņēmumi «Pārsla», «Otnars», Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināts, Līvānu māju būves trests, kopsaimniecības «Nākotne», «Latgale» u.c.).

Sešās organizācijās tika aprēķināti valūtas atskaitījumi budžetā, no tiem:

t.sk. ieskaitīšanai rajona pašvaldības valūtas fondā	
7,5 tūkst. invalūtas rubļos	6,0 tūkst.
2,1 tūkst. ASV dolāros	0,3 tūkst.
4,9 tūkst. vācu markās	0,7 tūkst.

Divos gadījumos fiziskās personas par likumdošanas normu pārkāpšanu tika sodītas administratīvā kārtā, uzliedot naudas sodu.

SPORTS

Preiliešiem veiksmē nebija sabiedrotā

Aizkraukles rajona Kokneses melioratīvās celtniecības valsts uzņēmuma telpās divas dienas sacentās novusa spēles veterāni par ieskaitēm republikas veterānu sporta spēlēs. Sieviešu komandās bija divas dalībnieces, vīriešu — trīs dalībnieki.

Uz sacensībām bija ieradusies 13 sieviešu un tikpat daudz vīriešu komandas. To dalībniekus sveica republikas Novusa federācijas priekšsēdētājs J.Piebalgs.

Preilietes V.Skrimble un A.Znotiņa ciņas uzsāka vienā apakšgrupā ar spēcīgajām Ogres, Talsu un Jēkabpils veterānēm. Kā izlozē, tā spēlē veiksmē nebija viņu sabiedrotā. Zaudējot visās spēlēs, preilietes iekļuva finālspēļu trešajā grupā, kur viņu pretinieces bija Bauskas, Alūksnes un Gulbenes novusistes. Šeit viņas cīnījās veiksmīgāk. Uzvarot Bausku un Gulbeni, bet ar Alūksni nospēlējot neizšķirti, Preiļu komanda ierindojās 10. vietā. Uzvaru izcīnīja Jelgavas novusistes.

Vīriešiem Preiļu rajona intereses aizstāvēja R.Vilčinskis, B.Vilcāns un A.Vilcāns. Arī vīriešiem apakšgrupas izloze nebija veiksmīga, līdz ar to kopvērtējumā nācās samierināties ar 11. vietu. Uzvaru izcīnīja Jelgavas novusisti.

S.Bočāns

Sporta klubs

«Cerība» informē

FUTBOLS

Latvijas minifutbola turpinājumā Preiļu «Cerība» spēlēja neizšķirti (6:6) ar Brocēnu «Startu» un ar 6:8 zaudēja Rīgas ECK komandai.

Sīvi risinās Preiļu pilsētas minifutbola čempionāta spēles. Turnīra tabula pagaidām izskatās sekojoši: «Parks»—9 p., «Cerība» un SCO—8 p., «Veterāni» un «Preiļi-78»—pa 6 p., «Latgale»—5 p., «Cerība-78»—2 p. un «Lauktehnika»—0 p.

Latvijas minifutbola čempionāta (1981.g.) zonālajā turnīrā Preiļos sacentās divas mājinieku komandas un viesi no Liepājas, Daugavpils un Jēkabpils. Ceļazīmes uz finālturnīru izcīnīja liepājnieki un daugavpilieši, bet preilieši ierindojās 3. un 5. vietā.

BASKETBOLS

Noslēdzies Latvijas basketbola čempionāta 2. līgas turnīra pirmais aplis. Ļoti veiksmīgi spēlēja Līvānu basketbolisti. Turnīrā situācija ir sekojoša.

SIEVIETES

1. Līvāni	8—1
2. Rīgas 3.BJFSK	6—3
3. Talsi	6—3
4. Rīgas SK «Jugla»	6—3
5. Cēsis	6—3
6. Liepājas PI	5—4
7. Venstpils SK «Stars»	4—5
8. Kuldīga	2—7
9. Jelgava	2—7
10. Liepājas BJFSK	0—9

VĪRIEŠI

1. Talsi	7—2
2. Līvāni	7—2
3. Meliorprojekts	7—2
4. Daugavpils	6—3
5. «Laima» (Rīga)	5—4
6. Rīgas 47.v.	5—4
7. «Rīgas ceļi»	5—4
8. Cēsis	2—7
9. «Energopautomātika»	1—8
10. Rīgas 3.BJSSK	0—9

Finišējais 3. līgas turnīrs, kurā šogad debitēja Preiļu sporta kluba «Cerība» basketbolisti. Noslēguma tabulā «Cerības» basketbolisti ierindojās turnīra tabulas pēdējā — 8. vietā.

Latvijas skolēnu sporta spēļu zonālajā turnīrā Rīgā sacentās 1978./79. gada dzimuši zēni un meitenes. Trenera Nikolaja Romāņenko meitenes pārspēja Rīgas Centra rajonu (51:36), nesagaidīja pretinieces no Rēzeknes un Balviem un iekļuva sporta spēļu finālturnīrā. Zēni, kurus trenē V.Šešolins, bija spiesti piekāpties Centra rajona I, kā arī II komandai no Jelgavas.

DAMBRETE

Rajona skolu sacensībās par šo sporta veidu interesi izrādīja tikai Preiļu 2. vidusskolas un Siļukalna deviņgadīgās skolas audzēkņi. Jaunākajā grupā veiksmīgāki izrādījās laucinieki, bet vecākajā — pilsētnieki.

Imants Babris, sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs

REPUBLIKA: NOTIKUMU HRONIKA

Gripas epidēmija turpina strauji izplatīties visas republikas lielākajās pilsētās. Rīgā katru dienu ar gripu saslimst 3100 līdz 3200 cilvēku, tai skaitā vairāk nekā 1900 bērnu. Sakarā ar epidēmiju veselības departaments profilakses nolūkā lūdz republikas iedzīvotājus pēc iespējas retāk braukt uz Rīgu, kā arī nepiedalīties masu pasākumos slēgtās telpās.

Mūsu valdība uzdevusi Aizsardzības ministrijai ar 1.februāri sākt Latvijas Republikas robežas pārņemšanu republikas robežapsardzības karaspēka pārziņā un apsardzībā. Savukārt Ārlietu ministrijai uzdots nevilcinoties sākt kārtot robežas atjaunošanas, noteikšanas un pārņemšanas jautājumus ar Krieviju, Igauniju, Baltkrieviju un Lietuvu. Izveidota īpaša valdības komisija robežapsardzības karaspēka komplektēšanas, izveidošanas un apgādes jautājumu operatīvai risināšanai.

Rīgā, Vides aizsardzības klubā izveidota «zaļā» bibliotēka. Lielākā daļa grāmatu saņemta no pasaules «zaļās» bibliotēkas centriem, un tās ir angļu valodā, ir arī izdevumi poļu un vācu valodā. Galvenokārt tā ir zinātniska literatūra par veselības, psiholoģijas un ekoloģijas jautājumiem. Grāmatas izsniegs pret drošības naudu.

Rīgas pili atklāta pēckara gados plašākā kartogrāfijas izstāde — «Latvijas kartes gadsimtos». Ekspozīcijas vairāk nekā 60 dažādas kartes, ģeogrāfijas grāmatas, kartogrāfijas un mērniecības instrumenti un globusi. Senākajās, 16. gs. kartēs var redzēt, kā bez mērījumiem dabā un vienīgi pēc tirgotāju nostāstiem mūsu zemi ir attēlojuši vācieši un holandieši. Kā unikāli tiek vērtēti materiāli, kas stāsta par pirmā latviešu kartogrāfa Matīsa Silīņa darbību.

LETA

Muzejs: bez būtiskām pārmaiņām

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs joprojām atrodams pēc vecās adreses A.Paulāna ielā pie parka vārtiem iepriekšējā kapličā. Neviens no daudzsološajiem tā paplašināšanas projektiem šajos gados nav īstenojies. Nebūtībā zuduši pils un bijušās pienotavas apsaimniekošanas varianti. Patlaban vīd jauns variants — bijusī bērnu mūzikas skolas ēka. Bet, tāpat kā visi iepriekšējie, tas ir rajona izpildkomitejas kompetencē.

Muzeja direktore Ināra Bebrīša var informēt vienīgi par kapliču. Andris Lubgāns no Restaurācijas institūta Daugavpils filiāles ir izstrādājis kapličas atjaunošanas projektu. Šeit lieti der atcerēties, ka viņš bija autors arī Preiļu pils fasādes atjaunošanas projektam. Vai arī šo viņa izstrādīto gaida tāds pats liktenis kā iepriekšējo? Ja kapliča tiks atjaunota, tad muzeja lietošanā būtu izstrādāta zāle divos līmeņos. Šī ēka atrodas muzeja bilancē, un tāpēc tā darbinieki rūpējas par šī jautājuma būtisku atrisinājumu. (Pils jautājums tiek risināts bez muzeja līdzdalības.)

Galvenais: nauda ir materiāli. Ir vajadzīgi labi kokmateriāli logiem, durvīm un kāpnēm. Jūtam nepieciešams pelēkais skārds. Ja šogad izdotos uzlikt kapliču jumtu, tad būtu labi. Ir vajadzīgi sponsori: privātpersonas, kooperatori, uzņēmumi un organizācijas. Ziedojumus var pārskaitīt Latvijas republikas bankas Preiļu nodaļā kapličas restaurācijas kontā 000142351. Šomēnes muzeja jautājumu paredzēts izskatīt rajona izpildkomitejā.

Ja muzeja pastāvēšanas jautājumā būtisku pārmaiņu nav (tas joprojām eksistē), tad zinātniskajā darbībā vērojamas nu jau noturīgas tendences rajona kultūrvēstures izpētē. Muzejā šodien ir 8562 fondu vienības, kas iegūtas gan ekspedīciju rezultātā, gan veicot tēmu zinātnisko izpēti, gan iepirkot eksponātus no privātpersonām. Pagājušajā gadā fondi papildinājās par 1062 vienībām. Pēc kompartijas likvidēšanas no bijušās rajona partijas komitejas nāca visdažādākie suvenīri un albūmi. Pat šodien tik kuriozi kā kukurūzas audzēšanai veltītais albūms. Varbūt pie tās mēs vēl atgriezīsimies, jo to pārlieku reklamē ārzemnieki. Protams, iesakot citu tehnoloģiju un citas šķirnes. Daudzīe partijas komitejai dāvātie suvenīri liecina par brāļu tautu nesaraucamo draudzību. Šeit ir ļeņina skulpturālie veidojumi

gan metālā, gan kokā, gan plastmasā. Šodien tas varbūt izskatās pat smieklīgi, bet pēc gadiem... Mūsu bērniem tas būs lielisks laikmeta raksturojums. Būtisks ieguvums ir VDK nodotais albūms par Daugavpils apriņķa skolām. Tika saņemti arī Preiļu 1. vidusskolas muzeja eksponāti.

Aizvadītajā gadā muzeja darbinieki bija sagatavojuši desmit izstādes, kas bija skatāmas gan Preiļos, gan daudzos pagastos. Sadarbībā ar Tautas lietišķās mākslas studiju «Dubna» tapa izstāde, kas bija veltīta Starptautiskajam folkloras festivālam «Baltica - 91». Muzeja fondu izstādes ir bijušas Rušonā, Sutros, Vārkavā, Rožupē, Jaunsilavas deviņgadīgajā skolā. Tepat Preiļu kultūras namā varēja skatīt ekspozīcijas «Arheoloģiskie atradumi Preiļu novadā» (pirms tam tā bija aplūkojama Līvānu eksperimentālajā bioķīmiskajā rūpnīcā) un «Izglītība Preiļu novadā 20. — 40. gados». Pēdējā tiek papildināta ar jauniem materiāliem un būs skatāma Aizkalnes skolas jubilejā. Savukārt, ja pagastvaras interesē izstādes no muzeja fondiem, tad — laipni lūdzam!

Muzejā plaši apmeklē fondu telpas un tie vienmēr ir laipni gaidīti skolēni.

PVLMM aktīvi piedalās citu rīkotajos pasākumos («Baltica-91», «Jurim Pabērzam 100» u.c.). Plaši tika atzīmēta Jēkaba Graubiņa 105. dzimšanas diena. Laba sadarbība ir izveidojusies ar rajona represēto klubu (lūgums tiem represētajiem, kas saņemusi aptaujas anketas, tās nogādāt muzejā.), rajona galveno bibliotēku.

Muzeja darbinieces lūdz rajona iedzīvotājus palīdzēt fondu komplektēšanas darbā. Direktore aicina: «Mēs labprāt nopirktu gan senos darba priekšmetus, gan tekstilijas, gan grāmatas, fotogrāfijas un dokumentus, gan senās mēbeles, gan ... Būtu labi, ja arī pieteiktos interesanti cilvēki, kuri var ko pastāstīt par mūsu rajona vēsturi, parādīt kādu senu amatu.»

Šogad Deju svētku laikā muzejs rīko izstādi «Latgales tautas tērps». Aprīlī būs skatāma Ilzes Šēnbergas, bet septembrī — Valda Paura gleznu izstādes.

Un vēl vārds muzeja direktorei: «Vairāk orientēsimies uz fondu komplektēšanu. Iet zudumā viss vēsturiskais. Arī cilvēki. Šogad turpināsim Preiļu pagasta izpēti.»
Voldemārs ROMANOVSKIS

VARBŪT JUMS MĀJĀS GADIEM STĀV KLAVIERES, KURAS NEVIENS NESPĒLĒ?

Mūzikas skolas atvēršanai organizācija

PĒRK

klavieres (var būt ar defektiem), mēbeles (var būt lietotas).

Samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu.

Zvanīt pa tālruni: Ogrē (250) 25255 darba dienās no plkst. 15 līdz 16 vai rakstīt: 228300, Ogrē, Brīvības ielā 15, 231. istaba.

1992. gada 5. martā plkst. 10.00 kopsaimniecības «Jersika» jaunajā zālē notiks

KOPSAIMNIECĪBAS «JERSIKA» PRIVATIZĀCIJAS UN PĀRVEIDOŠANAS SAPULCE.

Ar statūtu projektu un aprēķinātajām pajām var iepazīties kopsaimniecības kantori pēc 1992. gada 15. februāra. Tālrunis uzziņām 46321.

Dalībnieku registrācija no plkst. 8.30.

PĀRDOD automašīnu GAZ-53. Zvanīt pa tālruni 43969 pēc plkst. 18.00.

Dzīve dzisusi kā vakars...
Sniegam līdz uz zemi
Lielais klusums krit...
Izsakām dziļu līdzjūtību Jāzepa ZNOTIŅA piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi.
Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

Viss nepazūd, kad, tēti, kapu kalnā
Pār tevi vēsas smilšu saujas krit,
Vēl paliek siltums, ko tu dzīvē devi,
Un kaut kur dziļi sirdī sāpes mīt.
A. Auziņš
Izsakām līdzjūtību Pēterim Birzākam sakarā ar TĒVA nāvi.
Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta kolektīvs

Ar bērniem, mazbērniem un pārlātiem darbiem
Tu paliec šai pasaulē un mūžībā.
Izsakām līdzjūtību Silvijas Jaunzares ģimenei sakarā ar MĀTES nāvi.
Rimicānu skolas darbinieki

Zeme sastingst ziemas salā,
Naktī zvaigznes rāmi mirdz.
Aiziet dusēt kapu kalnā,
Darbīga un laba sirds.
A. Strautiņš
Skumju brīdī esam kopā ar Zelmas JĒKABSONES piederīgajiem, viņu zemes klēpim atdot.
Kolhoza «Dzintars» kolektīvs

Negaidītā sāpju brīdī esam kopā ar Helēnu Streiķi un Lidiju Šatilovu, TĒVU smiltājā guldot.
Aglonas vidusskolas skolotāji

Pierimst soļi, klusē doma,
Neskan mīļā tēva balss.
Tikai klusa sāpe sirdī
Ilgi vēl pēc viņa sauks.
Z. Purvs
Dalām bēdu smagumu ar Andri Salenieku, TĒVU smiltājā izvadot.
Kolhoza «Sīļukalns» šoferu kolektīvs

Klusa, klusa paliek sēta,
Klusa mātes istabiņa.
Nav vairs mātes mīļo soļu,
Viņas gudrā padomīņa.
Izsakām dziļu līdzjūtību Janīnai Vilcānei sakarā ar MĀTES nāvi.
Preiļu SPK darba kolektīvs

Ja smagi bija strādājot,
Lai vieglas smiltis zeme dod.
Izsakām dziļu līdzjūtību Antonam Līmanim sakarā ar BRĀĻA nāvi.
Mājas kaimiņi

Iesārtos saule,
Un mēness augs,
Vejš tevi vārdā
Vien, māmuliņ, sauks.
L. Briedis
Skumju brīdī esam kopā ar Edgaru Jēkabsonu, MĀTI smiltājā izvadot.
Apdrošināšanas firmas «Latva» Līvānu nodaļas kolektīvs

Kopsaimniecības «Nākotne» privatizācijas komisija

izsludina privatizācijas un pārveidošanas sapulci 1992. gada 21. februārī plkst. 10.00 kopsaimniecības kultūras namā. Dalībnieku registrācija no plkst. 8.00 līdz 10.00, uzrādot personu apliecinošu dokumentu.

Aprēķināto kapitāla daļu īpašniekiem vai viņu pilnvarotām personām ierašanās obligāta.

Preiļu rajona p.s. «Rudzāti»

PRIVATIZĀCIJAS UN PĀRVEIDOŠANAS SAPULCE,

kura bija paredzēta 14. februārī, tiek pārcelta uz 28. februārī. Sapulce notiks Rudzātu vidusskolā. Sapulces dalībnieku registrācija no 8.00 līdz 10.00. Sapulces sākums 10.00.

Uz sapulci tiek aicināti paju īpašnieki, to mantinieki vai pilnvarotas personas. Līdzī jāņem pase.

AIZKALNES PAGASTA VALDE

steidzami aicina darbā zemes ierīkotāju — mērnieku.

Galv. redaktors Pēteris Pīzelis

REDAKCIJA

Antons Rancāns — galv. redaktora vietnieks (tāl. 22154), Ligija Zenkeviča — krievu izdevuma redaktore (tāl. 22154), Tamāra Elste — tehniskā redaktore (tāl. 21759), Silvija Jokste (tāl. 22203), Aina Iljina (tāl. 21985), Līvija Rancāne (tāl. 21996), Voldemārs Romanovskis (tāl. 21985), Jānis Silickis (tāl. 21769) — korespondenti, Ināra Dzene — grāmatvede (tāl. 22305), Žanna Meluškāne — datortalikuma operatore (tāl. 21759), Anastasija Skutele — tulkotāja, Tatjana Nīkulina — mašīnrakstītāja.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās un ceturtdienās. Reģistrācijas apliecība Nr. 0091. Dibinātājs un izdevējs — apgāds «Avīze», Rīgā, Kr. Barona ielā 2. Iespiests Daugavpils tipogrāfijā, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. Viena iespiedloksne. Pas. 132. Metiens 12049 eksemplāri (latviešu izdevumam 8974, krievu — 3075).

REDAKCIJAS ADRESE:

228250, Preiļos, Aglonas ielā 1. Studinājumus pieņem redakcijas grāmatvedībā katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas, no plkst. 10.00 līdz 12.00 un no plkst. 14.00 līdz 17.00 (tāl. 22305).

Pasūtījuma indekss 68169.

Ražošanas komercfirma «Maiss» SLA

■ šī gada 15. februārī Jēkabpilī, Rīgas ielā 115, 2. stāvā no plkst. 10 līdz 17 iepērk Ļeņina ordeņus, Polijas Republikas zlotus, Čehoslovākijas kronas, Ungārijas forintus, Bulgārijas levas, dažādu valstu dažādu metālu monētas, ordeņus un medaļas, vecus pulksteņus u.c. vecas lietas. Pieņem pieteikumus no personām, kas vēlas pārdot mājas, dzīvokļus un automašīnas (arī automašīnas, kas ražotas līdz 1950. gadam).

■ Noformē izsaukumus uz Poliju, palīdz noformēt ārzemju pasēs, izbraukšanas un vēstniecības vīzas.

Griezties: Jēkabpilī, Rīgas ielā 115, 2. stāvā, sestdienās no plkst. 12.00 līdz 17.00 vai Rīgā, Raudas ielā 3 (Liepājas ielas un K. Ulmaņa gatves stūrī, satiksme ar 7. autobusu) otrdienās, ceturtdienās un piektdienās no plkst. 10.00 līdz 16.00.

JAUNAS SIEVIETES, KAS VĒLAS STRĀDĀT RĪGĀ, IZKLAIDĒJOT VĪRIEŠUS, LŪDZ RAKSTĪT: 226047 RĪGA - 47, ABON. KAST. 509., KĀ ARĪ ATSŪTĪT FOTOKARTĪNU (AS) - VĒLĀMS VISĀ AUGUMĀ, TĀLRUNA NUMURU VAI ADRESI. GARANTĒJAM SIMT-PROCENTĪGU ANONIMITĀTI.

VALSTS UZŅĒMUMA «LATTELEKOM» PREIĻU TELEKOMUNIKĀCIJU CENTRS

paziņo, ka sakarā ar Preiļu valsts sakaru uzņēmuma reorganizāciju maksa par elektrosakaru pakalpojumiem turpmāk pārskaitāma Latvijas bankas Preiļu nodaļas norēķinu kontā Nr. 000425201.

BŪVMATERIĀLU RAŽOŠANAS VALSTS UZŅĒMUMS

brīvi pārdod

par skaidru naudu (cenas — mērenas) šādu izmēru paneļus: PK 21-12, PK 22-16, PK 24-16, PK 21-24, PK 22-24, kā arī dažādu izmēru sienu paneļus no keramzītbetona.

Izvešana ar pircēja transportu.

Tālrunis uzziņām: Daugavpils 36303, 31080.

PĀRDOD

sienu. Zvanīt 21370.

MAINA

trīsistabu dzīvokli ar ērtībām Līvānos pret līdzvērtīgu Preiļos vai Rīgā; vai divistabu dzīvokli Rīgā pret trīsistabu Preiļos. Tālrunis 43698;

trīsistabu dzīvokli Preiļos pret trīsistabu dzīvokli Līvānos. Visi ar ērtībām. Tālrunis 23466;

vienistabas dzīvokli pret divu vai triju istabu dzīvokli ar ērtībām. Tālrunis 23636.

PĒRK

māju Līvānos. Var maksāt valūtā. Tālrunis 44860;

GAZ-53 motora priekšējo režģi. Tālrunis 65061.

Nāve izņēma tev darbu no rokām
Un uz aizsaules pagalmiem aizveda līdz.
Kāds nu stindzinošs klusums pār ābelēm tavām,
Kuras noliektām galvām atvadām māj.
K. Apšukrūma
Izsakām dziļu līdzjūtību piederīgajiem, pavadot kapu kalnā Induli HEINACKU.
Preiļu rajona Lauksaimniecības pārvaldes kolektīvs